
MEGEMLÉKEZÉS

Búcsú dr. Fodor Katalintól

(Elhangzott 2006. május 18-án délután a Farkasréti temetőben)

Búcsúzni olykor még rövid időre sem könnyű, véglegesen különösen nehéz, valójában lehetetlen. A búcsú, az emlékezés szándéka – legalább pár perc erejéig – mégis helyet kér magának a temetési szertartás versei és fohásza mellett. Talán nem is az eltávozott miatt, hiszen Számára már a tér, az idő, a létezés teljesen más dimenziójából a mi földi dolgaink alighanem jelentéktelennek tűnnek. A búcsú, az emlékezés inkább önmagunknak szóló üzenet, ha úgy tetszik: önérdék. Hogy megpróbáljuk – mintegy útravalóul és tanulságképpen – összefoglalni, mit is jelentett és jelent nekünk Fodor Kata? Mit is veszítettünk az Ő eltávozásával? Miben is állhat tanítása, amit tovább vihetünk?

Reá gondolva leginkább az a kézenfekvő, hogy személyében egy hivatás kiemelkedő képviselőjét méltassuk. Aki az elsők között, pontosabban: itt, e hazában elsőként ismerte fel, hogy a „mentálhigiéné” (hogy a maga alkotta kifejezést használjuk: a „közösségi lélekvédelem”) jóval többet jelent pusztán egészség-védelemnél. Egyebek mellett az értékőrzés, a műveltség, a közösségi összetartozás és önazonosság értékeit is magába foglalja. E felismerése jegyében kezdeményezett különböző mentálhigiénés képzéseket, mégpedig legelőször – korszakos jelentőséggel – a közművelődés területén. E felismerése jegyében volt alapítója, majd haláláig elnökségi tagja a különböző hivatású szakembereket tömörítő Magyar Mentálhigiénés Szövetségnek. E felismerése jegyében törekedett vállalatok, illetve intézmények belső, szervezeti viszonyainak humanizálására. E felismerése jegyében elmélkedett a népdalok, népmesék és mondák mentálhigiénés célú alkalmazhatóságáról.

Mint hivatása nagy hatású képviselőjét, még hosszasan lehetne méltatni Őt. Ám Fodor Kata nem csupán kiváló szakember, hanem magával ragadó személyiség is volt. Fizikai megjelenésében is vonzó nő, aki evilági élete utolsó heteiben, hónapjaiban – nagy lelki erővel – tudatosan kerülte a találkozásokat. Hogy barátai utolsó, Vele kapcsolatos benyomás-ként ne leromlott testi állapotát, hanem korábbi energikus lényét őrizhesék meg emlékezetükben. Bátor volt, önérzetes és következetes, aki elveihez minden időben hű maradt, aki véleményét, meggyőződését minden

időben nyíltan és következetesen vállalta. Akkor is, amikor ez kockázatos volt. Mindenekelőtt pedig magyar volt, fajtájára büszke, magyarságát a maga teljességében – akár annak ellentmondásaival együtt is – vállaló igazi hazafi. Aki – ahogyan mondotta – lelkileg szinte belebetegedett 2004 decemberébe, s akit az idei április is minden bizonnyal nagyon megviselt.

Pár nappal halála előtt önmaga hivatásában elfoglalt helyét a „magyar mentálhigiéné nagyasszonya”-ként határozta meg. Többszörösen is jellemző Reá ez az önmeghatározás. Egyrészt mutatja, hogy sosem volt álszerény, vagy álszent. Akárhol megjelent, megnyilvánult, figyelmet keltett maga iránt. És azért is jellemző Rá ez az önmeghatározás, mert nagyon pontos és találó. Valóban, iskolateremtő „nagyasszonya” volt hivatásának. Ezen túlmenően pedig magával ragadó „nagyasszony” volt magánéletében is, mégpedig a kifejezés eredeti és nemes értelmében. Tanítványokkal és hódolókkal körülvéve.

Ha egyetlen szóval kellene megragadni e „nagyasszonyi” mivolt lényegét, az a „tartás” szó lehetne. Ez egyenes tartást, egyenes gerincet, és bizonyos méltóságot jelent. Valóságosan és átvitt értelemben, szakmai és magánemberi vonatkozásban egyaránt. Távoztával talán a „tartása” fog leginkább hiányozni. Ami lehet, hogy manapság kiveszőben van, de ami nélkül – és ez is az Ő érvényes tanításainak egyike – igazán méltó, igazán emberi élet aligha élhető. Legalább is itt, a világnak ebben a szegletében.

A Magyar Mentálhigiéné Szövetség tagjai e „tartást” az elkövetkezőkben Fodor Katalin Emlékérem alapításával is meg kívánják örökíteni.

Drága Kata! Sokat jelentettél, és sokat jelentesz nekünk. Valamiképpen velünk maradsz!

Greza Ferenc

(A Magyar Mentálhigiéné Szövetség elnöke)